

AC-101

April-2025

B.Com., Sem.-VI**CC-308 : Business Laws-II****Time : 2:30 Hours]****[Max. Marks : 70**

1. એજન્સીની રચના કઈ રીતો દ્વારા થઈ શકે તેની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

1. (A) બેઈલોર અને બેઈલીની ફરજો સમજાવો. 7

(B) નોંધ લખો : ક્ષતિપૂર્તિનો કરાર અને જામીનગીરીના કરાર વચ્ચેનો તફાવત 7

2. કંપની એટલે શું? તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો. શું કંપની પોતાના શેર હોલ્ડરથી અલગ અસ્તિત્વ ધરાવે છે? 14

અથવા

2. (A) આંતરિક વહીવટના સિદ્ધાંત પર નોંધ લખો. 7

(B) આવેદનપત્રની કઈ કલમ કંપનીનું નામ દર્શાવે છે? શું તે કલમમાં ફેરફાર થઈ શકે? 7

3. ગ્રાહક એટલે કોણ? કેન્દ્રીય ગ્રાહક સુરક્ષા પરિષદ પર નોંધ લખો. 14

અથવા

3. (A) નોંધ લખો : ગેરવાજબી વેપારી રીતરસમ 7

(B) ફરિયાદની વ્યાખ્યા આપો. ફરિયાદના ઉદાહરણ આપો. ગ્રાહક સુરક્ષા ધારા હેઠળ કોણ ફરિયાદ કરી શકે? 7

4. વિનિમય પત્રની વ્યાખ્યા આપો. તેના આવશ્યક તત્ત્વો કયા છે? વચન ચિઠ્ઠી અને વિનિમય પત્ર વચ્ચે બે તફાવત દર્શાવો. 14

અથવા

4. (A) નોંધ લખો : પરિપક્વતા અને છૂટના દિવસો 7

(B) ચેકનું કોસિંગ કોણ કરી શકે? ચેકના કોસિંગના પ્રકારો સમજાવો. 7

5. નીચેના વિધાનો ખરા છે કે ખોટા તે દર્શાવો : (ગમે તે સાત)

14

- (1) યથાનુક્રમ ધારણ કરનાર વ્યક્તિ અવેજ ચૂકવ્યા વગર ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ પ્રાપ્ત કરી શકે.
- (2) અમુક સંગ્રોગોમાં, એજન્સીના કરારમાં એજન્ટ અંગત રીતે જવાબદાર બને છે.
- (3) કંપનીની રાષ્ટ્રીયતા તેની રજિસ્ટર્ડ ઓફિસથી નક્કી થાય છે.
- (4) ગ્રાહક સુરક્ષા ધારા હેઠળ, વકીલની સેવા લેતો અસીલ ગ્રાહક નથી.
- (5) જો ગીરો મૂકનાર રકમની ચૂકવણીમાં કસૂર કરે તો ગીરો લેનાર માલ વેચી શકતો નથી.
- (6) ગીરો, બેલમેન્ટનો પ્રકાર છે.
- (7) સ્થાપકો કંપનીના સાચા માલિકો છે.
- (8) ગ્રાહક સુરક્ષા ધારા હેઠળ રાજ્ય સરકાર જાહેરનામું બહાર પાડીને જિલ્લા ફોરમની રચના કરે છે.
- (9) ભારતમાં બનાવવામાં આવેલ વચન ચિઠ્ઠી, વિનિમય પત્ર અથવા ચેક અને ભારતમાં રહેતા કોઈપણ વ્યક્તિ ઉપર ચૂકવવા પાત્ર બનાવવામાં આવે છે, તેને Incoming / Inward ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ કહેવાય છે.
- (10) વચન ચિઠ્ઠીમાં બે વ્યક્તિઓ શામેલ હોય છે.
- (11) બેંકનું લોકર ભાડે લઈ તેમાં દાગીનો મૂકવાને બેલમેન્ટ કહેવાય છે.
- (12) ગ્રાહક સુરક્ષા ધારા હેઠળ, જિલ્લા ફોરમના સભ્ય બનવા માટે ઓછામાં ઓછી વય 35 વર્ષ હોવી જોઈએ.
- (13) કંપનીનું આવેદનપત્ર કંપનીના આંતરિક સંબંધો દર્શાવે છે.
- (14) ચલાણી નોટો અને સિક્કા પરકામ્ય લેખ (negotiable instruments) નથી.

Seat No. : _____

AC-101

April-2025

B.Com., Sem.-VI

CC-308 : Business Laws-II

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. What are different modes in which an agency may be created ? 14

OR

1. (A) Explain the duties of bailor and bailee. 7

(B) Write a note on : Difference between contract of indemnity and contract of guarantee. 7

2. What is company ? Discuss its characteristics. Is company a separate legal entity from its shareholders ? 14

OR

2. (A) Write a note on Doctrine of indoor management. 7

(B) Which clause of Memorandum specifies the name of company that is being formed ? Can that clause be altered ? 7

3. Who is consumer ? Write note on Central Consumer Protection Council. 14

OR

3. (A) Write a note on Unfair Trade Practices. 7

(B) Define complaint. Give examples of complaint. Who can file a complaint under Consumer Protection Act ? 7

4. Define Bill of Exchange. What are its essential elements ? State two differences between Promissory Note and Bill of Exchange. 14

OR

4. (A) Write a note on : Maturity and days of grace. 7

(B) Who can cross a cheque ? Explain the types of crossing of a cheque. 7

5. State whether the following statements are **true** or **false** : (Any seven)

14

- (1) Holder in due course can acquire the instrument even without consideration.
- (2) Under certain circumstances, agent becomes personally liable in the contract of Agency.
- (3) The company's nationality is decided by its registered office.
- (4) A client taking service of an advocate is not a consumer under Consumer Protection Act.
- (5) If pawnor makes default in repaying the debt, then pawnee do not have a right to sell his goods.
- (6) Pledge is a type of bailment.
- (7) Promoters are true owners of the company.
- (8) The District Forum under Consumer Protection Act is established by the notification of State government.
- (9) A promissory note, bills of exchange or cheque drawn or made in India and made payable in, or drawn upon any person resident in India shall be deemed to be an 'Incoming / Inward Instrument'.
- (10) In promissory note two parties are involved.
- (11) Hiring a bank locker and placing jewellery in it is bailment.
- (12) Under Consumer Protection Act, minimum age required for becoming member of District Forum should be 35 years.
- (13) The memorandum of association defines the company's relations with inside world.
- (14) Currency notes and coins are not negotiable instruments.